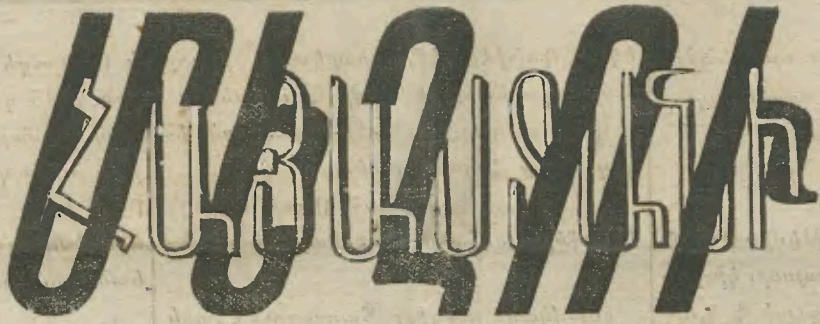

Տարեկան դրժն է 10 ոսկի:
վեց ամսուանը՝ 5 ոս., երեք ամսուանը՝ 3 ոս., ամիսը 1 ոս.:
Առանձին նամակներով խորանջիւրը 5 կոպէկ:
Խմորատուներ ըստ է ամեն օր ըստի կըրակէ և տօն օրերից
առաւօտեան 11—2 ժամը կ'ըսորից յետ:

Օտարաբարաբացիք դիմում են ուղղակի խմորադրութեան հետեւ
կապ հասցնելով.— В редакцію «Меру Азіатскую», въ Тиф-
лисе, къ Редакціи de «Meghou Haïastani», à Tiflis.
(Caucase).

Խմորադրութեան ուղղած թէ յօդուածները և թէ նամակները
պէտք է պարզ դրուած լինին զորոյ ստորագրութեամբ և հասցնելով
Խմորադրութեանը կարող է փոխադրել, ուղղել և կրճատել յօդուած-
ները: Խմորադրութեանը խոր վերայ չէ առնում յետ ուղարկել յօ-
դուածները և պահում է երկու ամիս մինչև ցարհանջ:

Յայտարարութիւններ ձաւար վճարում են ամեն մի բառին 2 կոպ:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են միմիայն պ. Դաւիթբեկեանի
պովիլիտում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.
Ի 15 Մարտի:
Ներքին Տնտեսութիւն. — Բա-
ղու. — Դաւանդուհի:
Մանր լուրեր:
Քաղաքական. — Բաղադական
լուրեր:
Խառն լուրեր:
Բանասիրական. — Անտարազներ:

ԹԻՖԼԻՍ, 15 ՄԱՐՏԻ

Թիֆլիսի եկեղեցական պատգամա-
ւորներն արդէն ընտրվեցան: Այս ինչ-
պէս որոշուած է տեղւոյ հոգեւ-
որ իշխանութիւնից: այսօր պ.
պատգամաւորները պիտի ժո-
ղովն և ընտրեն Ներսիսեան հօ-
գեւոր զարդի հոգաբարձութիւնը: որոնց
ապագայում պիտի յանձնվի այդ
նշանաւոր և մեր ազգի բարոյկան
ու մտաւոր կեանքի համար կշիռ
ունեցող զարդի գեղեցկութիւնը:
Տարակուսել չէ կարելի որ ժողո-
ւորը պատգամաւորներ ընտրելիս
ցանկացած է միշտ ընտրել լաւ մար-
դիկ: այսպիսի մարդիկ որոնք յի-
րաւի կարողանային զարդի համար
լինել ազնիւ և օգտուէտ գեղեցկա-
ներ: և իրանց կողմից զարդ-
ցն ընտրել և ազգի պիտոյքներին
համապատասխան անձանց միտու-
թեան աւագան դարձնել ըստ մտա-
ւորականի և բարոյականի: Արքան
էլ ժողովուրդն իւր ընտրութեանց
մէջ սխալված կարող է լինել որ-
քան էլ այս և այն անձն, զորքան
փառախրութիւնից, թէզուզ անձ-
նական շահերից: գէթ իւր խնամ-
նրին շահեցնելու համար, ի հա-
շի, զարդի ջանք գնելիս լինի ան-
շուշտ որեւէ միջոցով հոգաբարձու-
նորութիւն: այսուամենայնիւ զժո-
ւոր է ում և իցէ մէջ ենթադրել

չարամիտ կամ թշնամական զգաց-
մունք գէպի զարդը:
Դժուար է մինչև անգամ ամե-
նակրքաւ անգիտութեամբ զարդի
խաղաղութիւնը վերադրել, մինչև
իսկ իւր յամառ և մեծամիտ անձ-
նապատասխանութեամբ նորա նպատա-
կին վնասող հոգաբարձութիւն մէջ և-
րեւակայել զիտակցական թշնամա-
կան զգացմունք գէպի զարդին, որ
ինքն ըստ ինքեան ամենքի համակ-
րութիւնն, ամենքի սերն, ամենքի
բարեկամեցողութիւնը շարժող և
զրաւող հաստատութիւն է: իրեւ-
հաստատութեան ապագայ սերնդի
զատարարութեան և կրթութեան
կենդան: Ո՞վ կ'օգնի որ իւր գա-
ւակի աչքը կոյր և ձեռքն ու ոտ-
քը զօսացած լինի, ո՞վ կ'օգնի որ
իւր զուտին անբարոյական իրան և
այլոց անպէտք զուրս գայ և վերջ
ի վերջոյ բանտի մէջ իւր օրերը
անցնէ:

Այսպիսի հրէշներ զժուար է և-
րեւակայել և ի՞նչ նորա մարդոց
մէջ էլ պատահել: Բացառութիւնը
միայն կարող են կազմել: Ահա բը-
սան և հինգ տարի է որ զարդը
կառավարվում է ժողովուրդի ընտր-
ված հոգաբարձութեանը և մենք ա-
կանատիս ենք ամենքի գործողութե-
անց և գործունէութեանց: ահ-
սած ենք և լաւ թաղմանի. գէպ-
քեր զարդի վարչական կեանքից:
որոնք յարմար չեն եղած զարդի
ուղղութեան և նպատակին (ըստ
մեր հայեցողութեան): վերջում են
նորա անդորրութիւնը: վնասած են
նորա մէջ կարգապահութեան և ա-
ռիթ տուած են բաժանմանց և երկ-
պառակութեանց հոգաբարձուց մէջ:

առիթ տուած են հոգաբարձուաց
հրաժարականներ և այլ շատ այս-
պիսի երեւոյթներ, որոնք սովորա-
կան են այսպիսի վարչութեան ձե-
ունեցող հաստատութեանց մէջ,
որպիսին Ներսիսեան հոգեւոր զարդ-
ցն է: Այս ամեն աղեղ երեւոյթ-
ները զարդի անդորրութիւնը խան-
գարող և նորա մէջ զատարարակ-
վող մանուկների բարոյականի վն-
սայ փառ ազդեցութիւն ունեցող
իրողութիւնը ծագած են ոչ թէ
շահադիտական կամ ներքին
խնդիրների առթիւ: այլ բացի մի
քանի անձնական հաշիւներից և
անձանց գէթ ունեցած հակադրու-
թիւնից: մեծ մասամբ առաջացած
են խնդիրներից ըստ ուսումնական
մասին:

Յայտնի է որ մերայինք զանա-
զան կրթութիւն և զատարարակու-
թիւն ստանալով այլ և այլ հայե-
ցութեաների տէր են մեր կեան-
քի վերաբերութեամբ: ուստի
և երբ այսպիսիք ընտրվում են հո-
գաբարձու: բնականաբար նոցա մէջ
պէտք է ծագի տարբերութիւն հա-
յեցութեանց: զարդի մասուր և բա-
րոյական ընթացքի և ուղղութեան
վերայ: Մէկը կարծում է որ զարդ-
ը պէտք է ապա ազգին լաւ եկե-
ղեցական, միւսը լաւ ուսուցիչներ
երրորդն ընդհանուր կրթութիւնը
առաջ քաղաքացիք, չորրորդը ար-
հեստաւորներ, եղած են հոգաբար-
ձուք: որոնք մինչև իսկ առաջար-
կած են հոգաբարձութեան մէջ լու-
ացարարութիւն և խոհարարու-
թիւն ուսուցանել աշակերտաց: ա-
ռիթ բերելով որ փոխաբանների և
մեծամեծաց լուացարարներն ու խո-

հարաները մեծ զուամենք են ըս-
տանում: մտածելով որ զարդը
պէտք է իւր ամենքին միջոց տայ
միայն ներքին հայ ձեռք բերի-
լու: Այս ամենի պատճառն իսկա-
պէս զարդի հաստատուն: որոշ,
մանրամասն ծրագիր չունենալն է
ըստ ուսումնական և զատարարա-
կական մասին: հաստատած հոգեւոր
բարձրագոյն իշխանութիւնից: Կա-
նոնադրութիւնն որ սահմանափակէր
իւրաքանչիւր հոգաբարձութիւն անձնա-
կան հայեցութեանը և նորա բո-
լոր մտաւոր և բարոյական ոյժը
կենդանացնէր միայն ծրագրի որոշ
հրահանգների իրողութեան վերայ:
Միւս անգամ կը խօսենք ծրագ-
րի մասին:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Բ Ա Գ Ո Ւ

(Թղթակցութիւն «Մերային» լրագրի)

Հայ պարբերական թերթերի մէջ
քանիցս անգամ տեղիս յարգելի
թղթակցները ամենայն իրաւամբ
բողբած են թէ Բաղուայ ժողո-
ւորը մօզայապէս է: Արդարեւ ընդ-
մարտութիւնից խոյ չը տալու հա-
մար: մենք որ ամենայն ուշադրու-
թեամբ գնում էինք ամեն մի հա-
տարակական երեւոյթ, համոզուեցինք
որ վերադարձ թղթակցների և
թղթութեան իրողութեանը կատարեալ զուտ
ծննդութեամբ է կոչւած:

Թէպէտեւ ոմանք թղթակցների
կրթման արդար: Երբեմն անարդար
կերպով բարոյապէս տուժել են ոմանց
ներքին ազդեցութեան տակ: բայց
մենք մեր անկեղծ արտից իրողած
զգացմունքը կամուրջ ենք հաղոր-

գել պատուական թերթից յարգելի
ընթերցողներին: Կեւ չորս ամիս սո-
րանից առաջ, երբ լուր տարածուեց
Բաղուայ թէ հայազգի յայտնի
գերասան պ. Աղամեանը շուտով պի-
տի ժամանի տեղս: Աղամեանը ծերերից
երիտասարդներից և պատանիներից
բոլորեքեանք էլ անհամբեր սպա-
սում էին մի հոգեւոր մարդու ո-
րի հանձնարը գրել թէ համաշխարային
է դարձած: Ձը մոռանալու ասել որ
մեր ընդոյ սերը նոյնպէս մասն և
բաժին ունէր այդ սքանչելի ուրա-
խութիւնից: Եկաւ պ. Աղամեանը:
Ներկայացուցինք զարդի արար-
տուցան:

Ամեն մի մահկանացու անհատ
լինէր նա հարուստ թէ աղքատ, ծա-
ռայող թէ վաճառական, արհեստա-
ւոր թէ մշակ, աշխատում էին ար-
տայապել գէթ մի ընծայով իրանց
խօրին շտրհապարտութեան երախ-
տագիտութիւնը մի հանձնարի: Ձը
ծիծաղելու համար պիտի խոստովա-
նուած այստեղ որ օտարազգիները
այդպէս չբեղ ցոյցիք տեսնելով մի-
անգամայն ապշած էին մնացել: Թէ
արդարեւ հայերը մեծ ծնունդ ունին
գեղարուեստի վրայ: Եթէ չենք սը-
խալվում ոմանք և օտարազգիներից
զրապէս համոզուեցինք որ մենք գե-
ղարուեստի մէջ բաւականի առաջ
ենք գնացել:

Բայց ոչ, մենք սնտոյ յոյսերով
մեզ չը պիտի վրէժ տեղը կերակրենք:
Ընդհանրապէս հայերը մասնաւորա-
պէս մենք Բաղուայից: կարօտու-
թիւն ունինք շատ տարիներ ուսում-
նասիրելու գեղարուեստ բառը: որով-
հետեւ փորձը ցոյց տուաւ: որ այդ
բառը բուն էական նշանակութիւնը

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՄՈՒՐԱԶՆԵՐ

(Վ. Լ. Պ.)

Տ.

Փշանաս Սանդրո, գետնը մանու-
քից թաղում, աչքը դուրս գալ, թէ ինչ
ևս ուղում այդ խեղճ կենդանուց, ա-
ստուէր թաղալ մի երկուց իւր սրտուն,
լսելով կատուի աղիտոյր մեղաւոր:
Կատուն աղիտոյր կերպիւ մեղաւոր
էր:
Թաղալը չը համբերեց. նա դուրս ե-
կաւ, որ տեսնի իւր օրդու արարածները:
Նա մնաց փեռացած տեսնելով իւր
օրդու տոկալի արարածները: Սանդրոն
կապել էր կատուի առաջին ոտքերից
պարանը և կախ էր տուել: Թշուառ կեն-
դանին օրդուէր օղի մէջ: դրանով չը
բաւականանալով, այդ կենդանուց ինկ-
վիդիտորը կապել էր կատուի պոչին եր-
կաթեայ ձողով մի քանի կտոր նաւթաւ

չոր և կրակ էր տուել: Կատուն սրտածր-
կիկ մեղաւորէր: նորա ազնի արդէն խո-
րովում էր, որից արձակուած էր անա-
խարժ ճենճերային հատ, իսկ նորա գա-
նիճը փայտը ձեռքին կանգնած էր մի
փոքր հեռու և հրճուած էր կատուի տան-
ջանքները տեսնելով: Կիւական միտքը
ծնել էր Սանդրոյի մտքում և այդ հրէ-
շաւոր միտքը արդէն իրագործում էր:
Կիւական խաւարի մէջ, այդ մի բու-
ռուն նաւթաւ չորը և կատուի պոչը այր-
ւում էին և իրենցից արձակում մի կար-
միր լոյս, որը ընկնելով Սանդրոյի գէմ-
քի վրայ, ցոյց էր տալիս նորա հոգւոյ
գոհ արամագործութիւնը: Մի առանձին
բաւականութեամբ, մի առանձին հըր-
ճուանք նայում էր Սանդրոն իւր գոնին,
որը տոկալի տանջանքներով չարչար-
վում էր խորոյի վերայ: Աստու, այդ
առաջին անգամը չէր, որ Սանդրոն
տանջում էր կենդանիներին, առաջին ան-
գամը չէր, որ նրա մէջ ծնում և իրա-
գործում էին հրէշաւոր մտքեր, որոնց
գէմ ոչ որ չէր մաքառում: Չարութեան
անբարոյականութեան և մոլութեան սեր-
մը արդէն ընկել էր Սանդրոյի հոգում,
ուր պարարտ հող դանելով աճում էր օր

աւար և իւր ցանցած արմատները սըր-
տի առեկի խորն հասցնում... Ոչ մի բա-
ռի հողի չէր մտածում արմատախիլ ա-
նիկ դրանց...
Մայրը տեսնելով այդ սարսափելի
տեսարանը բարկութեամբ յարձակուե-
ցաւ: որդու վերայ, որ նրան պատառ
պատառ անէ, բայց Սանդրոն դուրս
փախաւ: Թաղալը հանգցրեց կրակը, որը
վերայ այրում էր կատուն, թշուառ
կենդանին գեւ. աղիտոյր կերպիւ մե-
ղաւորէր, երբ յանկարծ լուռեցաւ շան
կրանչոց: Սանդրոն բակից դուրս գնա-
լով, տեսաւ իրենց զրան առաջը մի շուն.
Նա առանց կրկար մտածելու զգուշու-
թեամբ մօտեցաւ շանը և իւր ձեռքը
փախալով խիցը շանը: Շունը կրանչելով
փախաւ, իսկ Սանդրոն նորա ետևից:
Մայրը խնայում, որ այդ էլ իւր որ-
դու արարածները էր, բայց ինչ կարող
էր անել: Նա միայն անթիժ գլուխը ու
ծնծել: Հաղար անգամնրան իւր ոտքերի
տակն էր ձգել ու ճիւղատով կապտաց-
րել էր նորա մարմինը կաշին, բայց ոչինչ
չէր օգնում: Սանդրոն դարձեալ իրեն
էր անում:
— Չորանաս օրդու, բանհող լինիս,

դու էլ տանջուես այնպէս, ինչպէս այդ
խեղճ կենդանիներին ես տանջում, ա-
սաց թաղալ և կրկին ներս մտաւ սեն-
կակ:
Այդ միջոցին լուսինը նոր իւր գլուխը
հանում էր Մախաթ լեռան գագաթից:
Նա համեստափալ հարսի նման կամաց
կամաց բարձրանում էր գէպի աստեղա-
զարդ երկինքը, կատարելու իւր գիշերա-
յին ճանապարհորդութիւնը: Սանդրոն
նայեց լուսին, բայց նրա փառահեղ
տեսքը ոչինչ տպաւորութիւն չը թողեց
նորա երկնայական հոգու վերայ: Նա
կանգնեց մի փոքր փողոցի մէջ տեղում
և սկսեց չլիւսնել, կարծես մտածում
էր մի ինչ որ բանի վերայ: փոքր ժա-
մանան (միջալուստեան), շանցաւ կէս
ժամ, որ նա վերադարձաւ իրենց տան
փողոցը զրպանը միգով վերը:
Մինչդեռ հարստութեամբ ուսում էր
միգը փողոցի մի անկիւնում կանգնած,
հետզհետեւ մօտեցան դրան իւր ընկեր-
ները:
— Վահ, Սանդրո, այդ ինչ ես ու-
սում, ասաց մէկը:
— Հը, իշտան ունիս:
— Վահ, րաս մեր բաժինը, աւելաց-
րեց միւսը:
Ո՞վ տուեց, տո՛ւ, ասաց երրորդը:
— Ով պէտք է տար, ես ճարեցի:
— Առա՛ւր:
— Ի՛նչ... առա՛ւր, ինչու եմ առնում,
գնացի բաղալիսնէն մի այնպիսի օյի-
նով ծկաքրի, որ զրպաններս միգով
լցրի, բայց տէրը չիմացաւ:
— Լաւ քաջութիւն ես արել, նրկա-
տեց մէկը:
— Ի՛նչ քաջութիւն, ինչ մեծ բան է,
ասաց միւսը:
— Ինչի չի մեծ բան, դու կարող ես:
— Ինչու չեմ կարող. անցեալ օրը մէ-
կի զրպանից մի ամենէքանոցը այնպէս
հանցել, որ իսկի չիմացաւ:
— Բա ես որ թուրքի զրպանից քի-
տէն հանցել, երկու ապառով, բոլորովին
չիմացաւ, ասաց Սանդրոն, ինքնաբաւա-
կան:
Այդ փոքրիկ չարածնի երեխաները
սկսեցին մէկ մէկ իրենց քաջութիւննե-
րը պատմել:
Բ. ԱՅՎԱԶՅԱՆ
(Կը չարանակուի)

մեզնից այնքան հեռու է, ինչքան արեւելքը — արեւմուտքից: Արեւմտայր պոպուլս լինելով, գործնալիւրաւունք ունինք և մենք մեր նուազագուծ թեմովը անուանել բազուցիներին մօզայաւսէր:

Այն տարւոյ ներկայացումը որ տեղի ունեցաւ տեղիս թատրոնում ուստի խմբի հետ վերջանալուց պիտի Արամեանը որպէս հրաժեշտ մարդասիրական բուն զգացմունքից դրողաճ, կամեցաւ մի ներկայացում ևս տալ բազուայ յայտնի «Մարդասիրական ընկերութեան» օգտին: Անցեալ յունվար ամսոյ 22-ին այդ ներկայացումը տեղի ունեցաւ տեղիս հասարակական ժողովարանի դահլիճում: Երեկոյեան ինը ժամընէր դահլիճը բոլորովին դարգալ իսկ «Մարդասիրական ընկերութեան» յարգելի անդամները վաղուք էին իրանց բացակայութեամբ: Բայց մի մարդ որ սկզբից մինչեւ վերջը որ մեր հասարակութեան սիրելին է եղած, սա պ. իր. Անտոնեանցն է (նախագահ «Մարդ. ընկերութեան»), որ առանց հանգստանալու, մինչեւ անդամ ծառայի պաշտօն էր կատարում դահլիճում:

Բայց սէր էին այդ զօռով ազգասէր դաւաճները, որոնք երկու ուրբի ինայեցին տալ այն զօռակին ուրի հովանաւորութեան տակ բազուի բերմամբ միշտ մեծ մեծ արտօնութիւններ են վայելած: Եթէ մենք լռենք, քարինք կ'արդարեւնք: Մեզ հետ դահլիճում յաւաւ էր նոյն իսկ ընկերութեան նախագահ պ. իր. Անտոնեանցը, որ այդպէս անխիղճ վարուել են իւր ընկերակիցները: Որպէս ապացոյց իմ գրութեանս, յիշեալ երեկոյթից զոյգացած գումարը հասնում է միայն 155 ուրբի:

Վերջացնելով նամակս աւելորդ չեմ համարում մի քանի խօսք աւել մեր քննող սեռի վերաբերմամբ: Վերջերեւ մօզային հետեւցին և մեր յարգելի տիկնայքը: Արդարեւ եթէ զգարուեալ կամ տաղանդ զընահատելու ընդունակութիւն ունենան մեր քննող սեռի ներկայացուցիչները, որոնք մեծ պարզեւնեւում էին վարձարում մի յայտնի դերասանի, զէթ վերջին անգամ իւրանց շնորհաբեր այցելութեամբը: Որպէս վերջնական հրաժեշտ, եթէ ոչ նիւթապէս, զէթ բարոյապէս պիտի վարձարած լինէին իրանց երբեք փառացի փառս բարձրացրած Արամեանին, բայց յաւաւ սրտի պիտի խոստովանուած, որ նորա ևս իրանց բացակայութեամբ բաւական տխրութիւն պատճառեցին նոյն իսկ Արամեանին և մեր «Մարդ. ընկերութեան» ներկայացուցիչ պ. իր. Անտոնեանցին: Եթէ այսօր և մինչեւ այժմ ընկերութեան պատուելի խորհուրդականներն մեջ կրկնապատկութեան խնդիրներ են զընթերցում Արամեանին ինչ փոյթ, որ դորան ևս ժամանակից արին իրանց երկպառակութեան: Քանի որ հարցը եկաւ ընկ. յարգելի խորհրդականներին, զոյգ մասին իւր ժամանակին կը

խօսեմ եթէ հարկը կը պահանջէ: Սմբատ Լալայեանց:

Մ Ե Ղ Ո Ւ Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի

Նորին Սրբազնութեան թեմիս Առաջ. նորդի կարգադրութեամբ այսօր կիրական, ամսոյ 16-ին, նշանակուած է Ներսիսեան Հովհոր Վարդի հոգաբարձուաց ընտրութիւն. ուստի սորանով հրաւիրուեալ 11 ժամին ժողովուրդ վանաց աւագ եկեղեցին և այնտեղից ուստաւարադից յետ Ներսիսեան այժմեան զբաղացի դահլիճը մեծապատիւ պատգամաւորներ:

1. Վանաց աւագ եկեղեցւոյ. — Միքայէլ Սալամբէգեանց, Գարբիէլ Սուրբուհեանց, Պետրոս Սիմեոնեանց:
2. Մոզուայ ս. Գէորգ եկեղ. — Աբգար Յովհաննիսեան, Բժ. Բաղրատ Նաւասարդեան, Կոստանդին Բեհրուզեանց:
3. Աւետեաց ս. Աստուածածնայ եկեղ. — Իշխան Նապօլէոն Ամատունի, Սենեքիմ Արծրունի, Աւետիք Եղեկեան:
4. Նորաշէն ս. Աստուածածնայ եկ. — Գէորգ Նաւարդեան, Աղեքսանդր Քիւմիշեան, Միքայէլ Թամաշեան:
5. Բեղիշէն ս. Աստուածածնայ եկեղ. — Եւդոքիմ Ստրուվեան, Յովսէփ Տէր-Արքայեան, Եւդոք Պարոն Սարգսեան:
6. Կաթողիկէ ս. Աստուածածին եկեղ. — Աղբիւր Գրիգոր Արեւեան, Յովհաննէս Էմինեան, Գրիգոր Բալմուրեան:
7. Ս. Նշան եկեղեցի. — Յակովբ Տէր-Յովհաննիսեան, Ստեփան Նազիրեան, Յովհաննէս Տէր Կարապետեան:
8. Քարափի ս. Գէորգ եկեղ. — Խաչակ Միքիւ-Բարախանեան, Խաչակ Ամիրեան, Գէորգ Գապարեանց:
8. Հրեշտակապետաց եկ. — Եւդոք Յարութեանց, Ստեփաննոս Տէր-Մովսիսեան, Յովհաննէս Սուրբաճեան:
10. Վերայի ս. Խաչ եկ. — Սիմէոն Տէր-Գրիգորեան, Աղբիւր Բարսեղեան, Ստեփան Մովսիսեան:
11. Ս. Սարգիս եկ. — Վարդան Սուրբանեան, Գրիգոր Վարդանեան, Ստեփաննոս Արարատեան:
12. Զրկինեանց ս. Կարապետ եկ. — Ներսէս Աթաբէգեանց, Գրիգոր Իշմիրեանց, Բժ. Ստեփաննոս Անանեանց:
13. Տափի-Թաղի ս. Գէորգ եկ. — Գէորգ Աբրահեանց, Աղեքսանդր Միքիւ-Աղբիւրեանց, Կարապետ Մոսթաֆեանց:
14. Էջմիածնեաց ս. Գէորգ եկ. — Աղեքսանդր Եսայեան, Յովհաննէս Սարգսեան, Գրիգոր Մկրտումեան:
14. Շամբուհեաց ս. Աստուածածնայ եկ. — Աղեքսանդր Թալիբեան, Գրիգոր Վարդապետեան, Յակովբ Միքիւ-Աղբիւրեան:
16. Ս. Մինաս եկ. — Նազար Ափեանց, Գէորգ Բաշինջապետեան, Աւետիք Արատեանց:
17. Զորաբաշի ս. Գէորգ եկ. — Խաչատուր Աբասեանց, Աղեքսանդր Գանդուրեանց, Փաշայ Փարսադանեանց:
18. Ս. Լուսաւորիչ եկ. — Սպանդար Սպանդարեանց, Աղաթի Միքիւ-Աղբիւրեանց, Միքայէլ Երանոսեանց:
19. Ս. Կարապետ եկ. — Սարգիս Կաւաքեան, Բախչի Եղեղաբեանց, Կարապետ Քոչարեանց:
20. Կուկիայ Նորաշէն եկ. — Եսայի Արաճաճեան, Ներկայացուցիչ Գրիգորեանց, Մովսէս Գանդարեանց:
21. Թանգուխան ս. Աստուածածին եկեղ. — Գրիգոր Գոյշեան, Աղաթի Տէր-Աստուածաբան, Գրիգոր Տէր-Յովհաննիսեան:
22. Նաթիւրիսի ս. Գէորգ եկ. — Արտաշէս Մամիկոնեան, Յովսէփ Աստուածաբան, Յովհաննէս Սէփիւրեանց:
23. Չուրուրեթի ս. Աստուածածնայ

եկ. — Գանիէլ Տէր-Զաքարեանց, Գրիգոր Շահնազարեանց, Յակովբ Գուհասեան: Վերանստեղծութեան և կեղեցեաց Հայոց Տիկնեանց: Գիտ. քահ. Աղաթեանց: Հաւաքութիւն Յովհաննէս ք. Մարտիրոսեան:

«Կաթողիկէ» լրագիրը հաղորդում է իբրեւ լուր, որ Կաթողիկէ գլխաւոր Կաթողիկէ իշխան Գանդուկով-Կարապետ թիֆլիս կը վերադառնայ Ս. Պետրբուրգից 19-ին ներկայ մարտ ամսոյ:

Քաղաքային վարչութիւնը կարգադրութեան արեւ է փութով մարքել Նաթիւրիսի սպանդանոցները, կենդանեաց մեծ նապարհներից և աղբերից, որոնք զարհուրելի ժամանաւորութիւն արձակում էին: Կարգադրած է այսուհետ որքան կարելի է մարտ պահել սպանդանոցները, աղբը գետը ածելով:

«Իշխան» լրագիրը հաղորդում են կը վերջից, որ մի շուն կծել է մի ֆրանսիացու և երկու երեխանց: Կարծելով, որ շունը կատաղած է, ուղեւ են սպաննել, բայց կարողացած չեն: Ֆրանսիացին գնացել է փարիզ Պատեթի մօտ, որ պատուաւորաբար բժշկում է կատաղած կենդանեաց կծածներին:

Բազուից պ. Ապետը հաղորդում է, որ ամսոյ 9-ին անցաւ կիրակի նորոնայ Հայր Նիշէ Կեղամեանցը, քառասունքը պահելից յետ առաջին պատարագը մատուցել է: Եկեղեցին լիքն է եղել բազմութեամբ: Պատարագիչ հայրը Հայր-Մերից առաջ քարոզ է խօսել, ընտրան առնելով վաղադրութիւն ամենեցուն: Խօսքերը քարոզը լաւ ապագորութիւն է դրծել ժողովրդի վերայ: Գալուցիւն անելիս է եղել պատարագին պ. վարդիկեանցը: Պատարագից յետ աստիճանաւոր մեծ. պ. Ս. Կրասնիկեանցը հագեցնելով է տունը ի պատիւ նորոնայ Հայր Նիշէի, հրաւիրելով բոլոր եկեղեցական դասը Բազուի:

Նոյն տեղից հաղորդում են, որ Հայր Նիշէի անդամիկ պատարագից յետ բազմութիւն ստորագրութեամբ շնորհակալութեան հեռագիր քաշել են Շամախու թեմի առաջնորդ Կր. Թադէոս Արքեպիսկոպոսին, իրանց արժանաւոր քահանայ տալու համար:

Ներկայումս թիֆլիսում կազմվել է յանձնաժողով բժիշկներից, որոնք պետք է ղեկն արհեստական հանգային ջրերի գործարանները: Այս շատ կարևոր է աչքի առաջ ունենալով այդ ջրերի մեծ քանակութեամբ գործարարութիւնը թիֆլիսում և նոցանից շատերի վատ որակութիւնը, որ շատ վնասներ կարող է պատճառել:

«Новъ Обзоръ» լրագրին Գանձակից գրում են, որ ամսոյ 5-ին երկուշաբթի 9 ժամին քաղաքի կեղծութիւն 7 զինուորաւոր մարդիկ յարձակութեան Մալադի-Մահմէդ — Աղայ օղլիի տուն, մասնաւոր պատի վրայով, կապում են ընթրոյ տան տիրոջ և կնոջ ու յարկաւորութիւն ինչ որ թանգազին գտնուեալն տան մէջ. Տանտիրոջ ասելով դրամ յափշտակած են 2000 ուրբի և իրեղէնք 3000-ի Միքանի կասկածաւոր անձինք կալանաւորված են:

Խմբագրութիւն շնորհակալութեամբ տալու Կ. Պոլսից «Հաւաք» թերթի «Հաւաք» ամսօրեայ հանդէսի յունվարի և փետրվարի տեսքները: Այս հանդէսը հրատարակում է դրամար լեզուով, ընդ իննամիլ Ա. Մատթիայ Գարագաշեան

և Յ. Գուգենի: Հանդէսի տարեկան գինը է 25 դահեկան. իսկ օտար երկիրների համար 31 դահեկան: Իւրաքանչիւր համարը ծախվում է 3 դահեկանի: Բաժանորդ գրվիլ ջանկացողք կարող են գրվել Կ. Պոլսի Տ. Յովսէփ Գալուֆեան գրաւաճաւին, Զաքարեանց:

«Արձագանք» № 9 չաքաթաթիթի մէջ կարդում ենք այս օրերս թիֆլիսում վարձանուցեաց, շատ ծեր հասակում, հարուստ տեղական տեղանաւոր փրկոնանի մօրաքոյրը, այրի խորագեանը: Հանգուցեալը թէն աղքատիկ կարողութեան տէր, բայց և այնպէս իւր բոլոր ունեցած դրամը՝ 2800 ուրբին նուրիլ է եկեղեցիների, չքաւոր աղքատների և 400 ու. էլ «աղջկանց է» չկոլն, որ մեր ժամի հայաթումն է. այն է՝ Ս. Գալիանեան օրիորդական ուսումնարանին:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն

Թէեւ պաշտօնական և կիսապաշտօնական լրագիրների ասելով ու հաղորդելով Բալխանեան թերակղզու վերայ ձգնաժամն անցած է և կատարեալ խաղաղութեան հաստատուելու յոյսը մեծ. բայց այդ թերակղզին նման է հրաւորվելի որ առանձին կարող է ժայթքել: Իրաւորները հաղորդեցին, որ Տաճիկ-Բուլղարական համաձայնութիւնը գրաւած է հաւանութիւնը մեծ պետութեանց և զեկապնաժողովը նորա վերջնական հաստատութեան համար կարծես ոչինչ գործելիք չունէր: Բայց եթէ կատարել մի քանի ձեւական գործողութիւնք. բայց յոյսեւր իւր իրաւորների իշխան Աղեքսանդրեանից ստացվում է առաջարկութիւն որով յայտնում է նա ցանկութիւն լինելու Արեւելեան Բաւմիլայի կառավարիչ ոչ թէ հինգ տարեկ ժամանակով համաձայն Բերլինի դաշնագրութեան, այլ նշանակվել այդ պաշտօնում ցմահ: Այն ինչ այդ հարցը նոր որոշվել էր և Ռուսաստանի բողոքից յետ պետութիւնը համաձայնութեան հետեւ էին որ իշխան Աղեքսանդրի Ռուսիայի կառավարիչ նշանակվելը ինչի համաձայն Բերլինի դաշնագրութեան: Այսինքն հինգ տարեկ ժամանակով և պետութեանց հետեւում լինելով — եթէ հարկաւոր անհիշեալն էին թողնելու նոյն պաշտօնում հաստատվել էլի հինգ տարեկ: Նոյնպէս պետութեանց մասնակցութիւնը յանկարծ իշխանի կողմից նոր ինչից էր յարուցանվում ցմահ նշանակվելու մասին: Երկրորդ իսկ Բալխանի լուր է այս ինչից չէ կարող վերադառնալ հանել և նա կ'որոշվի զեկապնաժողովում միայն ուշադրութեան արժանին այն է: որ ինչից վերջերեւ վերջ չ'ունին և այս ապագայից է: որ պետութեանց մեջ կատարեալ համեմատութիւն չը կայ: հիմնված շահերի միութեան վերայ, այլ լոկ արտաքին ձեւական համաձայնութիւն պահպանում է մինչև յաջող պայմանների երկիւր: Գիտար է հաւանելի որ իշխան Աղեքսանդրն ինքնօրէն արած լինի իւր առաջարկութիւնն, երբ արդէն պետութեանց մեջ համաձայնութիւնը կայացած հրատարակվեցաւ: անշուշտ նորա առաջարկութեան մեջ մի մեծ պետութեան մասը խառն կը լինի:

Միւս պետութեանց ներքին վիճաքն էլ շատ խաղաղական չէ: Բալխանի է: որ իշխան Բիւսարիկ առաջարկութիւնը Պրուսիայի արեւելեան գաւառները գերմանական զորքերով մտնելու շատ վրդովեալ հանց թէ՛ գերմանացի ազատամիտ և լուսաւորեալ զանի մեջ և

թէ՛ նոյն իսկ Լեհերի մէջ, որոնք կազմուեալ են այդ նահանգների զլուսւոր ազգաբնակիչիւն և որոց զէմ իսկապէս ուղղած է իշխան Բիւսարիկի առաջարկութիւնը:

Անգլիայում էլ իրանդական հարցըն է օրվան խնդիրն: որ մինչև անգամ նոյն իսկ նախարարութեան մէջ երկպառակութեան խնձոր դարձած է: Իւրոյ Գլխաւորների նախագիծը իրանդական խնդրի որոշման համար արդէն մասամբ յայտնի է: նա իրանդական պարլամենտի զոյուութիւնն անհրաժեշտ է համարում երկրի ներքին վարչութեան համար մինչև և ընդհանուր արտաքին գործերի համար իրանդիկան ըստ առաջին կ'ունենայ պատգամաւորներ լօնդոնի պարլամենտում: Բացի սրանից նա կամենում է որ կառավարութիւնը գնէ մեծ կալուածատէրերի կալուածքներն և բաժանէ մանր կալուածական կապալաւորներին մէջ — որոց համար գէթ 200 միլիոն ֆ. ստերլին (2000 միլիոն ուրբ.) հարկաւոր կը լինի: Այս նախագիծն ոչ միայն ընդունելի չէ Տորիներին այլ նոյն իսկ վիզի կուսակցութիւնն ամբողջապէս չէ համարում նրան և նախարարութեան մէջ այդ մասին երկպառակութիւնն այնտեղ է հասած, որ մի քանի նախարարք հրաժարական տալու պատրաստ են: Գլխաւորներն մնում է իւր ծրագրերը ընդունելի անելու համար կազմել նոր պատգամաւորաց ժողով: արձակելով հինգ, որոց մեծամասնութիւնը հակառակ է այդ ծրագրին: Բայց պարլամենտ արձակելու ու նորի ընտրութիւնը շատ ծանր է նստում վերջապէս: Ապագան էլ անյայտ է գիտ. ևս. արդեօք նոր ընտրութիւնը կը կազմվի՞ Գլխաւորների ծրագրին համաձայն պարլամենտ քանի որ անգլիական ազգի մեծամասնութիւնը հակառակ է իրանդիկան ինքնօրնութեան:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն Լ Ո Ւ Ե Բ

«Journal de St Petersburg» լրագիրը հարձնում է աղաղութիւն այն հեռագրի վերայ, որով հաղորդվում է լուր թէ զժուարթիւն յարուցանվում է այն ժամանակ, երբ տաճիկ-բուլղարական համաձայնութիւնը պետութեանց հաստատութիւնը տառապալով վերջ էր Ընթերցողներին յայտնի է, որ իշխան Աղեքսանդրը, հակառակ իւր նախկին յայտարարութեանց, պահանջեց, որ ինքը նշանակվի Արեւելեան Բաւմիլայի կառավարիչ անորոշ ժամանակով և որ պետութեանց ներկայացուցիչները Սփիւայում աշխատում են համոզել իշխանին հրաժարվելու իւր սրտումից: Զայտնի բան է, ասում է ուստ քաղաքական լրագիրը, զժուար էր սպասել զժուարթիւնը բուլղարական իշխանի կողմից, որ առաջին պատճառը լինելով անկարգութեանց, որոնք տեղի ունեցան վերջին վեց ամիսը Բալխանեան թերակղզու վերայ, պէտք է ուրախ լինել, որ առանց վնասի դուրս եկաւ նրանցից: Սերբիայի և Գրուսսիանի անդորրացնելու հարցը Եւրոպայի վերայ թողնելով Ինչ կ'տան Բեղրադում և Սթընբուրգում, ինչ իշխան Աղեքսանդրին թոյլ արվի զիմարելու համաձայնութիւն, որին հաւանութիւն տուած են պետութիւնը և որն իրան էլ ընդունելի էր: Տարակույս չը կայ, որ Սփիւայի Եւրոպական պետութեանց քաղաքական ներկայացուցիչներն առաջարկութիւնը հաւանութիւն և պայտպանութիւն կը դնեն պետութեանց կողմից:

ԽՄԲԱԳԻՐ ՊԵՏՐՈՍ ՍԻՄԵՕՆԵԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Հ. ԵՆՖԻԱՃԵԱՆԻ